

Register
Number

--	--	--	--	--	--

Language — SANSKRIT — Paper I

(Poetry, Grammar and Translation)

Time Allowed : 2 $\frac{1}{2}$ Hours]

[Maximum Marks : 100

SECTION - AI. Answer any *five* of the following questions :

5 × 2 = 10

- सफलं गुरुभाषितम् — When is it in the case of Rama ?
- How does the Poet complete the Samasya ठठंठठंठठठठंठठः ?
- पञ्चभर्त्री न पांचाली — Who is she ?
- सफलं तस्य जीवितम् — How ?
- Why did शिशुपाल meet with शिरश्छिन्नं ?
- कः शत्रुः दुर्जयः पुंसां — What is the reply given by Yudhishtira ?
- Explain the Idea of the verse पुराणमित्येव न साधु सर्वम् ।

II. a) Explain the grammatical peculiarities for any *three* of the following :

3 × 1 = 3

- सचक्षुरपि
- चारुतरं
- सकारान्तं
- शीघ्रतरं
- सहानुजं ।

[Turn over

b) Give the grammatical forms of any *three* of the following : 3 × 1 = 3

i) प्रकीर्तितः

ii) तोषयेत्

iii) विचिन्तयति

iv) उरगक्षता

v) वर्धते ।

c) Dissolve any *three* of the following : 3 × 1 = 3

i) परमात्मा

ii) अकार्यनिवर्तनम्

iii) शिवरात्रयः

iv) भूमिपालाः

v) लोकस्थितिः ।

d) Give one word for any *three* of the following : 3 × 1 = 3

i) देवाणां इन्द्रः

ii) दशरथस्य अपत्यं पुमान्

iii) धी अस्य अस्ति

iv) दीपस्य शिखा तं

v) दक्षिणस्य भावः ।

e) Split any *three* of the following combined words : 3 × 1 = 3

i) शैवलेनापि

ii) काकोऽयं

iii) हस्ताच्युतो

iv) तोषयेन्न

v) वेति ।

f) Combine any *three* of the following : 3 × 1 = 3

i) च एवं

ii) दृष्टः त्वं

iii) वातात् चिन्ता

iv) स्यात् निशि

v) द्रेष्यः अपि ।

g) Give the opposites of any *three* of the following :

3 × 1 = 3

- i) तमः
- ii) अग्रे
- iii) तुष्टः
- iv) संशयः
- v) प्रीतिः ।

h) Make sentences using any *three* of the following :

3 × 1 = 3

- i) यत्र-तत्र
- ii) कदा
- iii) यदि
- iv) विना
- v) भव ।

i) Give the meanings of any *three* of the following :

3 × 1 = 3

- i) शुश्रूषणं
- ii) आर्जवम्
- iii) च्युतः
- iv) वासराः
- v) क्षीयते ।

SECTION - B

III. Explain with reference to the context, any *three* of the following :

3 × 4 = 12

- a) तुङ्गीभवत् तुमुलशोभितसत्कलाप ।
- b) नैव द्रष्टुमहं शक्यो मद्भक्तिविमुखैः सदा ।
- c) तपः किं लक्षणं प्रोक्तं को दमश्च प्रकीर्तितः ।
- d) न लोकायतवादेन नास्तिकत्वेऽप्येद्वियम् ।

IV. Quote the relevant verses for any *five* of the following statements and explain :

5 × 3 = 15

- द्वेष्योऽपि संमतः
- लोकज्ञता
- मानिनां स्वभावः
- कृतज्ञता
- अस्त्युत्तरस्यां
- संचारिणी
- वाक्चातुर्यम् ।

V. Translate the following into English :

4 × 4 = 16

- अत्राश्रमे रघुश्रेष्ठ गुरवो मे महर्षयः ।
स्थिताः शुश्रूषणं तेषां कुर्वती समुपस्थिता ॥
- माता गुरुतरा भूमेः श्वात् पितोच्चतरस्तथा ।
मनः शीघ्रतरं वाताच्चिन्ता बहुतरी तृणात् ॥
- कोल भूपस्य नगरे वासराः हरि वासराः ।
मत्कुणैः मशकैश्चैव रात्रयः शिवरात्रयः ॥
- कृष्णमुखी न मार्जारी द्विजिह्वा न च सर्पिणी ।
पञ्चभर्त्री न पांचाली यो जानाति स पण्डितः ॥

SECTION - C

VI. Write essays on any *two* of the following :

2 × 10 = 20

- Sketch the character of Sabari.
- Quote the Prahelikas and explain them.
- Frame the questions asked by Yaksha.
- Explain the moral maxims from Carucarya.